

A cremallengües

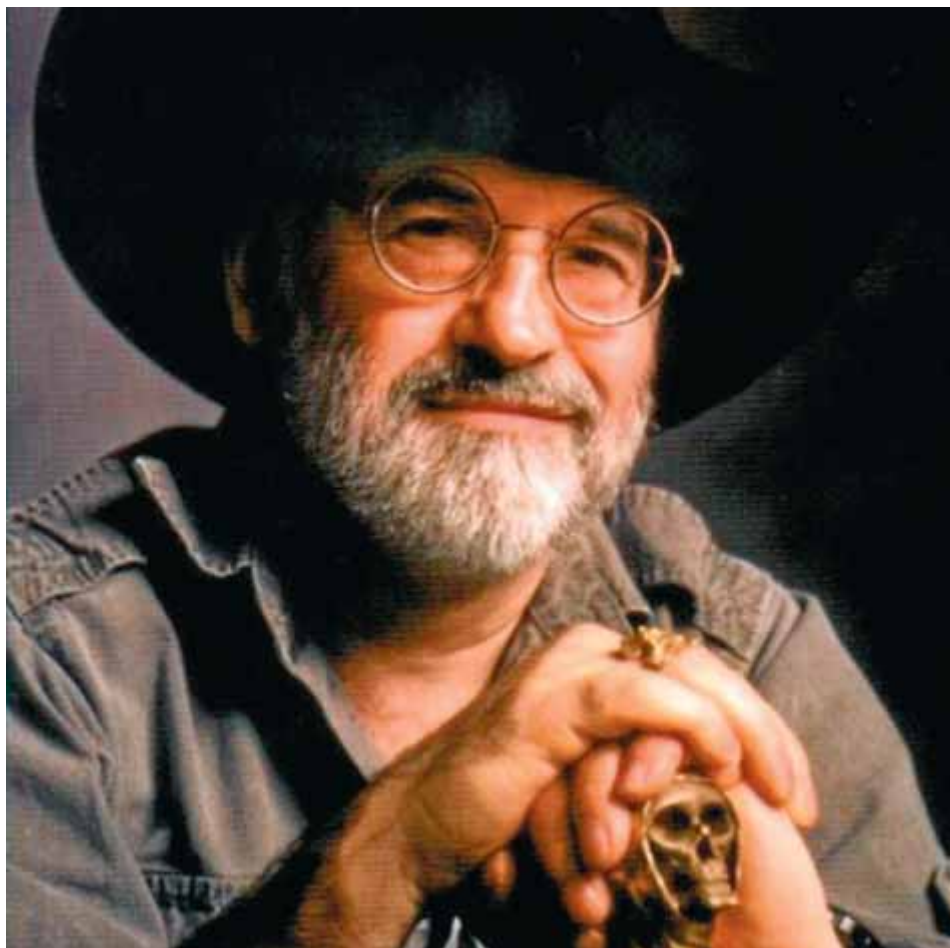
Joan-Lluís Lluís / jlluis@presencia.cat

Terry Pratchett, famós arreu, desconegut aquí

Es meus fill llegeixen –devoren– les novel·les de Terry Pratchett. Ho fan en francès, atès que cap dels llibres d'aquest autor no ha estat traduït al català. Terry Pratchett? No us sona? És el segon autor anglès viu més popular, després de J.K. Rowling, amb un total de llibres venuts que supera els cinquanta milions d'exemplars. I com Rowling, Pratchett practica la literatura de fantasia, amb l'afegit de tocs de ciència-ficció i d'un humor constant. Per quina raó, però, J.K. Rowling va ser un *best-seller* en català, com en tantes altres llengües, mentre que Terry Pratchett és del tot ignorat a Catalunya? Potser per un malentès inicial. Quan Empúries va publicar la primera aventura de Harry Potter, el 1999, els tres-cents mil exemplars venuts a Gran Bretanya fins aquell moment no deixaven preveure el monstruós triomf mundial d'aquesta sèrie. Em temo, doncs, que els editors d'Empúries pensessin que vendrien aquest llibre a un públic més aviat culte que podia apreciar una història original i ben travada, en cap cas que el farien seu munions d'infants i d'adolescents habitualment més acostumats a xalar amb jocs vídeos.

En realitat, ciència-ficció i fantasia no semblen interessar gaire a Catalunya. Paradoxalment, però, quan interessen, es troben sovint en col·leccions de literatura general d'editorials de prestigi (com ara Ray Bradbury, C. S. Lewis o Ursula Le Guin) que tenen l'ambició d'equiparar aquestes obres a qualsevol altra obra literària. Amb raó, certament, però al preu d'un sacrifici considerable: que no arribin al públic que no compra llibres de literatura general de les editorials de prestigi.

La literatura d'aquests gèneres, a Europa, sol vendre's d'una altra manera. Va en col·leccions específiques, de butxaca i de portada sovint cridanera. Així arriben al seu públic, majoritàriament adolescent i postadolescent. I algunes editorials es fan riques. Les editorials de Catalunya no volen fer-se riques? O el fet que l'edició catalana tingui tiratges més aviat modestos

Terry Pratchett, en una imatge promocional.

(no per la demografia catalana sinó per haver de competir amb una altra llengua) fa que les editorials no puguin arriscar-se d'entrada amb col·leccions barates? O tot plegat és una qüestió cultural? Fa uns anys, Pere Verdaguer –que va ser un dels precursors de la novel·la de ciència-ficció en català, als anys seixanta– va exposar una teoria sobre el poc èxit de la literatura de ciència-ficció a Catalunya. Recordava que aquest gènere va néixer, va desenvolupar-se i s'ha anat consolidant en països industrials: Gran Bretanya, França, Estats Units, Unió Soviètica, Japó, Corea del Nord... Catalunya, com a país industrial, hauria de tenir, doncs, també, una tradició consolidada de ciència-ficció, però si no la

té és perquè, segons Pere Verdaguer, els gustos literaris, sobretot pel que fa a la literatura de gènere, vénen imposats pel mercat espanyol. I Espanya no disposa d'aquesta cultura industrial prèvia i indispensable.

Així doncs, en podem deduir que caldrà que Catalunya se centri plenament en ella mateixa perquè la ciència-ficció i d'altres gèneres populars s'hi puguin descloure amb naturalitat i sense imposicions de mercats forans. Dit d'una altra manera, amb la independència vindrà Pratchett. Serà un benefici col·lateral una mica curiós, que pot semblar irrellevant. Excepte per als meus fills, i per a tots els adolescents que s'hi abocaran amb delit.

Caldrà que Catalunya se centri plenament en ella mateixa perquè la ciència-ficció i d'altres gèneres populars s'hi puguin descloure amb naturalitat

GRUP HERMES

President: Joaquim Vidal i Perpinyà.
Consell d'Administració: Lídia Vidal i Juventench (vicepresidenta), Eduard Vidal i Juventench, Esteve Colomer i Font i Joan Vall i Clara.
Consell Editorial: Xavier Albertí (president), Joan Villarroya (vicepresident), Joan Ballester, Josep Delemus, Lluís Foix, Rosa Font, Dolors Lloveras, Jordi Maluquer, Jaume Oliveras, Vicent Sanchis, Teresa Seseras i Pep Colledemont (defensor del lector).
Direcció Executiva: Joan Vall i Clara (conseller delegat), Xevi Xirgo (Informació General), Emili Gispert (Informació Esportiva), Toni Muñoz (Serveis), Josep Madrenas (Webs i Sistemes), Albert París (Comunicació), Anna Maria Ribas (Gerència Comercial), Miquel Fuentes (Administració i Recursos Humans), Lluís Cama (Producció i Logística), Concepció Casals (Distribució) i Ricard Forcat.

PRESENCIA

Edita: Revista Presència SL.
www.presencia.cat
Centraleta Girona: 972 18 64 00
Centraleta Barcelona: 93 227 66 00
Atenció al client: 972 18 64 80
Redacció Girona: Santa Eugènia, 42. 17005
Redacció Barcelona: Diputació, 284, 4t. 08009
Dipòsit legal: GI-143-1965

Director: Miquel Riera.
Seccions: Joan Rueda (Informació Local)
Pilar Esteban (Europa-Món), Carles Sabaté (Societat), Anna Serrano (Política), Gemma Busquets (Comunicació), Marcela Topor (Catalonia Today).
Redacció: Irene Casellas, Susanna Oliveira, Maria Pascual, Maria José Rodríguez, Maria José Ramos, Joana Peña i Florentí Morante (Disseny i Maquetació).

Conseller delegat: Joan Vall i Clara.
Gerència Comercial: Anna Maria Ribas.
Direcció Comercial: Maria Àngels Taulats.
Webs i Sistemes: Josep Madrenas (director), Marc Massot (Programari), Joan Sarola (Sistemes) i Ramon Buch (Disseny).
Recursos Humans: Miquel Fuentes.
Administració: Carme Bosch.
Producció i Logística: Lluís Cama.
Distribució: Concepció Casals.